

Р Е Ш Е Н И Е
№ 170
гр. София, 10.04.2025 г.

В И М Е Т О Н А Н А Р О Д А

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, второ наказателно отделение, в открито съдебно заседание на двадесет и втори март през две хиляди двадесет и четвърта година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: БИЛЯНА ЧОЧЕВА
ЧЛЕНОВЕ: 1. ПЕТЯ КОЛЕВА
2. ВЕСИСЛАВА ИВАНОВА

при участието на секретаря ГАЛИНА ИВАНОВА и прокурора ИВАЙЛО СИМОВ, след като разгледа докладваното от съдия ЧОЧЕВА н.д. № 1014/23 г., въз основа на закона и доказателствата по делото прие следното:

Производството е по реда на глава XXIII НПК.

Образувано е по касационни жалби на защитниците на петимата подсъдими по делото срещу Решение № 207 от 6 юни 2023 г., постановено по в.н.о.х.д. № 863/22 г. по описа на Софийския апелативен съд (САС).

С въззивното решение е изменена присъда от 7 октомври 2021 г. по н.о.х.д. № 164/2016 г. на Специализирания наказателен съд (закрит) като подсъдимите Р. Е. Х., Т. Е. Х., М. Х. Г., Н. Н. А. и А. М. Т. са признати за невиновни и оправдани по обвинението да са извършили престъплението по чл. 255, ал. 3, вр. ал. 1, т. 2, пр. 1, т. 6 и т. 7, вр. чл. 20, ал. 2 (вр. чл. 20, ал. 4 за подсъдимите Г., А. и Т.), вр. чл. 26, ал. 1 НК в периода от месец януари 2012 до 10 февруари 2012 година.

Присъдата е изменена и в санкционната ѝ част чрез намаляване на размера на наложените наказания лишаване от свобода, както следва: за подсъдимия Р. Е. Х. - от пет години на две години и шест месеца; за подсъдимата Т. Е. Х. – от четири на две години; за подсъдимата М. Х. Г. - от три години и шест месеца на една година и шест месеца; за подсъдимия А. М. Т. от три години на една година, като е намален размерът на определения за него по чл. 66, ал. 1 НК изпитателен срок от пет на три години; за подсъдимата Н. Н. А. - от три години и шест месеца за всяко от престъпленията по чл. 255, ал. 3, вр. ал. 1, т. 2, пр. 1, т. 6 и т. 7, вр. чл. 20, ал. 2 (вр. чл. 20, ал. 4, вр. чл. 26, ал. 1 НК и по чл. 321, ал. 3, пр. 2 вр. ал. 2, т. 2 НК на една година и шест месеца, като е намалено и определеното ѝ общо най-тежко наказание между двете на една година и шест месеца.

В останалата част присъдата е потвърдена.

С касационната жалба на адвокат М. Т. – защитник на подсъдимата М. Х. Г. – Х., са релевирани всички касационни основания по чл. 348, ал. 1, т. 1 - т. 3 НПК.

Заявено е, без конкретика, допускането на съществени процесуални нарушения, намерило израз в порочно формиране на вътрешното убеждение на съда и невземане на всички необходими мерки за разкриване на обективната истина. Поддържа се и липса на мотиви заради неописването на конкретни фактически действия, осъществени от тази подсъдима.

Нарушението на материалния закон е аргументирано с твърдения за реалност на сделките между дружествата „А. м. 2011“ ЕООД, „А. 5“ ЕООД и „А. т.“ ЕООД, който факт бил установен напълно еднопосочно от доказателствата по делото.

Освен това – липсвали данни, че Х. е улеснила извършителя, съзнавайки същото, за конкретните сделки.

Оплакването за явна несправедливост на наложеното наказание е основано на становището за неправилност на отказа на съда да приложи института на условното осъждане. Изложена е аргументация за наличието на всички предпоставки по чл. 66, ал. 1 НК. Поставен е и акцент върху твърде дългия период, изминал от деянието досега.

Отправената претенция е за отмяна на въззивното решение и връщане на делото на апелативния съд за ново разглеждане.

С касационната жалба на адвокат М. П., защитаваща подсъдимата Т. Е. Х., също са инвокирани трите касационни основания.

Поддържа се, че въззивният съд незаконосъобразно е коригирал и допълнил повърхностните, неясни и незадълбочени мотиви на първия съд вместо да отмени присъдата и да върне делото за ново разглеждане в първата инстанция.

По виждане на защитата материалният закон е нарушен, тъй като доказателствата не установявали Т. Х. да е осъществила престъпление както от обективна, така и от субективна страна. Подчертано е, че сделките били реални.

В случай че върховната инстанция не сподели наличието на някое от горните две основания, настоява се за приложението на чл. 66 НК поради наличието на всички предпоставки за това.

Основното искане е за отмяна на решението и връщане на делото за ново разглеждане, а алтернативното – за изменението му чрез приложението на чл. 66 НК.

В касационната жалба на адвокат В. К., представляващ подсъдимия Р. Х. също са заявени всички касационни основания.

Като съществен порок в дейността на въззивния съд е очертано отсъствието на отговор на поставените от защитата възражения, свързани с конкретиката на вмененото на подсъдимия престъпно поведение и събраните за това доказателства. Поддържа се, че актовете на съдилищата почивали на предположения и игнорирали както експертните заключения, така и свързаните с тях доказателства, установяващи липсата на престъпление. В същата връзка – че в мотивите нямало обяснение защо не се кредитират показанията на свидетеля Ж. И. – собственик на „А. м. 2011“ ЕООД, който разяснил, че той отговарял изцяло за дейността на управляваното от него дружество.

Позовавайки са на горните съображения, защитата формулира за нарушен и материалния закон със заключение за отсъствието на доказателствата, установяващи Х. да е извършил процесното деяние.

Явната несправедливост на наложеното наказание е интерпретирана през твърденията за нарушения на процесуалния и материалния закон с допълнение за несъобразяване с данните за личността на подсъдимия.

Претендира се отмяна на решението и връщането му за ново разглеждане или оправдаването на подсъдимия от върховната инстанция, а алтернативно – прилагане на чл. 66, ал. 1 НК.

За подсъдимата Н. А. са подадени касационни жалби от двамата ѝ защитници.

В тази на адвокат З. К. са наведени твърдения за всички касационни основания. И тук оплакването е за липса на мотиви, от които да е установимо въз основа на какви доказателства съдът приел за установена съпричастността на подсъдимата във вменените ѝ престъпни деяния. На критика е подложен подходът на съда да съобрази фактическите си изводи с особеното мнение на две от вещите лица, участвали в петорната експертиза, и то без да назначи „арбитражна

експертиза“, за да отстрани противоречията в експертните заключения. Въпреки последното оплакване, в жалбата е акцентирано, че всички вещи лица са еднопосочни в становището си за законосъобразното документално отразяване на сделките и изрядното водене на счетоводството от страна на А.. По-нататък се оспорват доказателствените изводи на съда като се изразява несъгласие с приетото, че тази подсъдима използвала фактури с невярно съдържание, с което умишлено улеснила извършителите. Поддържа се, че доказателства за това няма, а като счетоводител подсъдимата е била длъжна да отрази представените ѝ първични счетоводни документи в съответните дневници. Отрича се участието на А. в организирана престъпна група, доколкото изобщо не било установено създаването на такава.

Отправеното искане е за оправдаването на подсъдимата, а алтернативното – за връщане на делото за ново разглеждане.

В жалбата на адвокат М. са изложени сходни твърдения относно основанията по т. 1 и т. 2 от ал. 1 на чл. 348 НПК с допълнението, че въззивното решение било постановено от незаконен състав заради отсъствието на протокол за избирането му чрез случаен подбор. В този документ са развити съображения и за явна несправедливост на наложеното наказание, намерила израз в неприлагането на разпоредбата на чл. 55 НК и тази на чл. 66 НК.

Формулирана е претенция за връщане на делото за ново разглеждане или за оправдаване на подсъдимата, или за смекчаване на санкцията и приложението на чл. 66 НК.

С касационната жалба на адвокат М. П. – защитник на подсъдимия А. Т., подобно на останалите, са повдигнати оплаквания и по трите касационни основания. Изложените съображения също са сходни – за липса на мотиви, за необсъждане на защитни възражения, за недоказаност на престъпно поведение и за неправилно индивидуализиране на наказанието. Идентичен на този в жалбата на адвокат М. е и редът на отправените към тази инстанция претенции.

Не са постъпили възражения срещу касационните жалби.

В хода на проведените съдебни прения в тази инстанция защитниците на подсъдимите (за подсъдимата М. Х. се явява нов защитник – адвокат Г. М.) поддържат исканията си по съображенията, изложени в жалбите, които не допълват.

Явилите се подсъдими М. Х. и Н. А., в правото си на лична защита, се придържат към изявленията на адвокатите си, които не допълват.

Останалите подсъдими, редовно призовани, не се възползват от правото си на участие в съдебното заседание.

Прокурорът намира за неоснователни касационните жалби. Смята, че въззивното решение не страда от нито един от приписаните му с жалбите пороци, а наказанията, определени при условията на чл. 55 НК, определя като справедливи. Пледира за оставяне в сила на решението.

В предоставената им последна дума подсъдимите М. Х. и Н. А. молят да бъдат оправдани.

След като прецени изложените в касационните жалби касационни основания, доводите и становищата на страните, Върховният касационен съд прие следното:

Касационните жалби са допустими като депозиращи от процесуалнолегитимирани страни, в рамките на предвидения 15 – дневен срок от съответните съобщения за решението и срещу акт, подлежащ на касационен контрол по чл. 346, т. 1 НПК.

Сходството в съдържанието на жалбите, както и естеството на обвинението – за престъпление в условията на съучастие, позволява общото им обсъждане.

Отделно обсъждане се налага единствено за обвинението за престъпление по чл. 321, ал. 3 НК, вменено в извършване на подсъдимата Н. А..

Пред скоби е уместно извеждането на основополагащи съждения за естеството на касационния контрол. Това е продиктувано от съдържанието на касационните жалби. Значителна част от оплакванията в тях, макар и формално подведени под основанието на чл. 348, ал. 1, т. 2 НПК, по същината си за необоснованост. ВКС неотклонно подчертава в последователната си практика, че необосноваността не е касационно основание. Така е, защото вътрешното убеждение на решаващия съд не може да бъде подменено, ако не е допусната грешка при неговото формиране, тъй като съдът е суверенен при решаване на въпроса за пълнотата и достоверността на доказателствените източници при изграждане на фактическите си изводи. Единствено процесът на формиране на вътрешното убеждение подлежи на проверка, защото същото всякога трябва да е основано на закона и доказателствата по делото и именно този въпрос – дали е основано на тях – може и следва да бъде установен. Дали изводите на решаващия съд почиват на съвкупна преценка на доказателствените материали, дали последните са оценени поотделно, в логическата им връзка и съобразно действителното им съдържание, без изопачаване, и дали при противоречия между тях е мотивирано кои доказателствени материали се кредитират и кои не, подлежи на проверка. Така е, защото нарушаването на тези правила представлява нарушение на изискванията на чл. 13 и чл. 14 НПК и ограничава правото на подсъдимия да бъде признат за виновен и осъден само ако обвинението е доказано в съответствие с изискването по чл. 303 НПК. В този смисъл следва да се отбележи, че възражения, които по същество оспорват формираното вътрешно убеждение на решаващите съдилища по фактите, макар да са заявени като такива за съществени процесуални нарушения, не следва да бъдат проверявани.

На следващо място, касационният съд не се произнася служебно (извън хипотезата на съществени процесуални нарушения от категорията на абсолютните такива), а дължи отговор на конкретно повдигнати пред него оплаквания.

И накрая - видно от визираните в чл. 348, ал. 1, т. 1 – 3 НПК касационни основания, в рамките на настоящия контрол не се включва установяването на фактически положения и събирането на доказателства (освен когато касационната инстанция не встъпва в правомощията на въззивната в хипотезата на чл. 354, ал. 5, предл. 2. НПК, какъвто настоящият случай не е). ВКС действа като инстанция само по правото, не и по фактите. Поради това, логично, приемането на материалния закон за нарушен е мислимо само в ситуация, в която приетите за установени факти са подведени неправилно под дадена правна квалификация или са несъставомерни въобще.

По оплакванията за допуснати съществени процесуални нарушения

Приоритетното им обсъждане се налага, тъй като евентуалната им основателност би определила като безпредметно разглеждането на останалите.

В съответствие с горните принципни съображения следва да бъдат открити онези конкретни възражения от касационните жалби, на които се дължи отговор. Декларативно заявените такива за игнориране на цели групи доказателства (без да е посочено кои), за необсъждане на възражения (също неуточнени) и за непредприети действия за разкриване на обективната истина не подлежат на разглеждане.

Още в началото следва да се отбележи, че съществена част от оплакванията в касационните жалби съвпада с повдигнатите такива пред въззивния съд, който ги е разгледал и им е дал изчерпателен отговор в мотивите си. Мотивите на апелативния съд са изчерпателни, подробни и съдържат отговор на всички защитни

възражения, което определя неконкретизираното твърдение за обратното като неоснователно.

В жалбата на адвокат М. е инвокиран довод за незаконност на въззивния съдебен състав поради липсата на случаен избор. В делото на САС е наличен протокол за случаен избор на съдия-докладчик (л. 2), което определя разпределянето му като извършено в съответствие с изискването на чл. 9, ал. 1 от Закона за съдебната власт и изключва опасението за незаконен състав.

Не е допуснат порок в дейността на въззивния съд, приел за ясно формулирана волята на контролирания от него и отговорил изрично на наведеното в тази насока възражение (л. 29 – 30 от собствената номерация на решението). САС е мотивирал становището си за съответствие на мотивите на първостепенния акт с изискването на процесуалния закон за съдържанието им и с основание е приел, че „(...) прецизно са изяснени и фактите по делото с посочване на ясни и убедителни мотиви в тази връзка, поради което упреците от страна на защитата за неизпълнение на това задължение са изцяло неоснователни.“

Неоснователно е и твърдението, поддържано във всички жалби, за липсата на мотиви, от които да е установимо конкретното участие на всеки от подсъдимите в престъпната дейност. Напротив – видно от мотивите на въззивното решение конкретната дейност на всеки от петимата подсъдими в съучастническата дейност е описана, а по-нататък е обсъдена подробно в доказателствените ѝ аспекти като е посочено ясно въз основа на кои доказателства се приемат фактите, кои се кредитират, кои не и защо.

Дистанцирано от действителното съдържание на мотивите е и оплакването в касационната жалба на подсъдимия Р. Х. за липсата на обяснение в тях касателно некретитирането на показанията на свидетеля Ж. И.. На л. 20 – 21 от въззивното решение са изложени съображенията по този въпрос. Като ги е съпоставил с останалата доказателствената съвкупност съдът е аргументирал решението си да ги отхвърли с недоверие в частта, в която свидетелят е заявил, че той се занимавал и бил отговорен за дейността на „А. м. 2011“ ЕООД. Следователно съдът е дал изричен и ясен отговор за това доказателствено разрешение, предизвикало недоволство у касатора. Субективното несъгласие на страната с доказателствената дейност на съда, когато същата не страда от пороци, не е основание за намеса по касационен ред.

САС е обсъдил (л. 37 - 38 от решението) изтъкнатата и в касационната жалба защитна теза касателно инкриминираното поведение на подсъдимата Н. А.. Като се е позовал на конкретни доказателства е приел, че тезата не може да бъде споделена с оглед установеното наличие на знание за обстоятелствата, свързани със сделките и документалното им оформление.

Оплакването за непредприемане на дължимите действия за разкриване на обективната истина намира своя единствен конкретен израз в жалбата на адвокат К., поддържаща, че съдът не сторил нужното за отстраняването на противоречията в експертните заключения като не назначил „арбитражна“ експертиза. ВКС намира същото за неоснователно. Въпросът с експертните мнения е бил изследван внимателно (л. 23 - 26 от решението) и е получил адекватен отговор. Както е отбелязал и САС, по същество вещите лица са били единодушни в становищата си за формалната документална изрядност на изследваните от тях сделки и счетоводното им отразяване. Определеното като особено мнение на две от вещите лица по същината си е кондиционално – поставено в зависимост от условието каква ще е правната оценка на съда за (не)реалността на сделките между „А. м. 2011“ ЕООД и „А. 5“ ЕООД и „А. т.“ ЕООД. В този смисъл няма същинско противоречие в експертните становища, за да се приеме за потребно назначаването на разширена

експертиза. Въззивният съд е положил усилия за несъмненото изясняване на становището на петимата експерти като е допуснал допълнителното им изслушване пред себе си и след като се е уверил непосредствено за смисъла и точното съдържание на експертните им изводи, с основание не е съзрял необходимост от назначаването на още експертизи. Фактическият извод за нереалността на сделките между „А. м. 2011“ ЕООД и останалите две дружества съвсем не е изведен на базата на особеното мнение, каквито са възраженията. Съдът изрично е посочил (л. 23), че за реалността на сделките следва да се отсъди въз основа на цялата доказателствена съвкупност, а по-нататък е сторил именно това като е изследвал всички доказателства, за да приеме за установени фактите. Правен, а не експертен е въпросът дали сделките са били реални. От компетентността на вещите лица е да преценят формалното документално съответствие и да изчислят съответните размери на ДДС.

В заключение от изложеното дотук се обосновава, че не са допуснати претендираните съществени процесуални нарушения.

По оплакванията за нарушение на материалния закон относно данъчното престъпление

При така установените факти, приети без допускането на пороци при формиране на вътрешното убеждение на съда, материалният закон е приложен правилно.

Накратко, съдилищата по фактите са приели за установено, че във вътрешнообщностната доставка (на желязо от Гърция) действителният, но прикрит получател на стоката е било дружеството „А. м. 2011“, използвало за привидни нейни получатели дружествата „А. 5“ и „А. т.“. Прието е също така, че последните две дружества не са осъществявали никаква стопанска дейност, а са били използвани (второто дори нарочно създадено) само във връзка с вноса на тези стоки като са били изцяло под контрола на подсъдимите Р. и Т. Х.. Като получател на стоките двете дружества дължали начисляването и заплащането на ДДС. В техните дневници за покупка сделките били документално отразявани, а в справките декларации ДДС бил отразяван като дължим. Същият обаче не бил заплащан, каквото била идеята от самото начало. Вместо това с други фиктивни доставки двете дружества декларирали право на данъчен кредит и така намалявали данъчните си задължения, произтичащи от покупката на желязото. Получените само по документи стоки били „продавани“ с привидно, а не реално заплащане, също само по документи на „А. м. 2011“. Последното дружество декларирало право на данъчен кредит. „А. м. 2011“ на свой ред действително продавало желязото на „Г.“ и други дружества (докъдето и било директно доставяно) съобразно постигнатата между тях предварителна договорка, включваща и пълното авансово заплащане на стоката.

Няма спор, че стоката е внесена, а документацията на всички дружества във веригата отразява съответните сделки (с действителния им или не получател). Това е подчертано изрично в съдебните актове и на двете инстанции. Основният спор по делото е концентриран върху това имало ли е реална стопанска дейност между „А. м. 2011“ ЕООД и контролираните от него други две дружества. Въз основа на цялата доказателствена съвкупност убедително е заключено, че такава дейност не е имало, а става дума за схема с „липсващ търговец“, в която двете дружества са използвани с цел избягване на заплащане на данъчни задължения, при това в особено големи размери (в общ размер от 1 797 691.62 лв.).

При това положение е вярна правната оценка за използвани пред данъчните власти документи с невярно съдържание. В отчетните регистри - дневници за покупки за съответните данъчни периоди са отразени данъчни фактури с

доставчици, които не са такива в действителност. Фактурите не отразяват достоверно обективните факти от действителността. Сред тях (фактите) несъмнено се включва и този за посочения във фактурата доставчик и за осъществена действително покупка.

Подходът на въззивния съд да изследва и знанието на подсъдимите за участие в сделка като ДДС – измама е закономерен. За ангажирането на наказателна отговорност е необходимо да се изяснят в пълнота обстоятелствата, разкриващи несъмнено, че лицето е знаело или е трябвало да знае, че с покупката си участва в такава сделка (вж. Решение от 13.2.2014 г. – Дело С – 18/13 г. по делото „Макс Пен“ ЕООД и упоменатите в него, към които препраща). В случая въззивният съд е приел, че както съизвършителите, така и техните съпомагачи са били наясно с предприятия механизъм на работа – използването на дружества, с които реално няма отношения и които не са било нито действителният получател на стоките от Гърция, нито впоследствие действителният доставчик към „А. м. 2011“ ЕООД. Така създаденият механизъм е предвиждал изначално двете подставени дружества да не изпълняват възникналите задължения към бюджета за внасяне на дължимото ДДС, а „А. м. 2011“ ЕООД да приспада кредит, който в действителност не му се следва. В практиката на СЕС се приема, че когато се установи, с оглед на обективни фактори, че осъществената операция е била част от измама и лицето не е взело всички зависещи от него разумни мерки за избягване на собственото си участие в нея, приспадането на данъчния кредит не се дължи (вж. Решение по Дело С-273/11 „Mecsek-Gabona Kft“). В случая дори не става дума за вземането на разумни мерки, защото механизмът е замислен от извършителите.

Всички фактически обстоятелства, сочещи на осъществено от обективна и субективна страна престъпно поведение на петимата подсъдими, определят като неизпълнима претенцията за оправдаването им в рамките на установената от въззивния съд фактология.

Възприетите от апелативния съд факти са субсумирани закономерно под състава на престъпление по чл. 255, ал. 3, вр. ал. 1, т. 2, пр. 1, т. 6 и т. 7, вр. чл. 20, ал. 2 (за подсъдимите Р. и Т. Х.) и вр. чл. 20, ал. 4 (за останалите подсъдими), вр. чл. 26, ал. 1 НК.

По жалбата на подсъдимата Н. А. за нарушение на материалния закон относно престъплението по чл. 321, ал. 3, пр. 2, т. 2, вр. ал. 2, вр. ал. 1 НК

ВКС намира за основателна жалбата в тази ѝ част и смята, че са налице предпоставки за оправдаването на подсъдимата по това обвинение. Приетата от съдилищата фактология се свежда до дейност, която се субсумира единствено под състава на чл. 255, ал. 3, вр. ал. 1, т. 2, пр. 1, т. 6 и т. 7, вр. чл. 20, ал. 4 НК и се ограничава само до него. Резонно е наведеното от касаторката, че не са изложени фактологични данни за трайно структурирано сдружение на поне три лица, действащи обединено и с общата цел съгласувано да извършат престъпления, наказуеми с повече от три години лишаване от свобода, каквато е легалната дефиниция (чл. 93, т. 20 НК) на организираната престъпна група. Изложените такива са за осъществена в съучастие продължавана престъпна дейност, свързана с избягването на плащане на данъчни задължения на едно дружество по повод конкретни сделки. Не са изложени факти нито за създаването на структурирано сдружение, нито за неговата трайност, нито за постигната обща цел за извършване на престъпления. По същество фактите, послужили за осъждането на подсъдимата за престъплението по чл. 255 НК са били подведени незаконосъобразно и под състава на престъплението по чл. 321, ал. 3 НК. Затова е налице хипотезата на чл. 24, ал. 1, т. 1 НПК, в която, съобразно правомощията си по чл. 354, ал. 1, т. 2 НПК, върховната инстанция следва да оправдае подсъдимата.

По оплакванията за явна несправедливост на наложените наказания

Апелативният съд е приложил спрямо всички подсъдими разпоредбата на чл. 55, ал. 1, т. 1 НК, отчитайки изминалия период от време от 2012 г. досега, който не може да бъде определен като разумен и е намалил санкциите в размер, който, за всеки от подсъдимите, няма как да бъде определен като явно несправедлив. За явна несправедливост на наложеното наказание иде реч тогава когато е манифестирана отчетлива диспропорция между наложената санкция и данните за степента на обществената опасност на конкретната противозаконна проява и тази на дееца, определяща като неоправдано завишена/занижена санкцията в аспекта на преследваните нейни легитимни цели. В случая съвсем не се констатира подобно драстично несъответствие, налагащо интервенция в насока на допълнително смекчаване на наказанията.

Не така стои въпросът с постановеното за четирима от подсъдимите ефективно изтърпяване на наказанията. Въззивният съд сам е констатирал, че първите две предпоставки са налице – и четиримата подсъдими – Р. Х., Т. Х., М. Г. и Н. А. - са неосъждани, а отмерените за всеки санкции са в размер под три години. Приел е обаче, че целите на наказанието не могат бъдат постигнати като се е основал на данните за тежестта на престъплението и липсата на такива за преосмисляне на поведението на деятелите. Заключил е, че въпреки добрите характеристични данни не може да се направи прогноза за бъдещо правомерно поведение на подсъдимите.

ВКС намира горното разрешение за неправилно. В рамките на изтеклите над дванайсет години, в които е воден наказателен процес срещу подсъдимите, не са събрани никакви данни за последвало неправомерно тяхно поведение. Всеки от тях е трудово ангажиран и с добри характеристични данни. Няма никакво основание да се приеме, че за поправянето им следва непременно да изтърпят наказанието, чиито цели иначе не биха били постигнати. Отлагането му за изпитателен срок, в рамките на който подсъдимите ще разполагат допълнително с възможността да осмислят своето поведение и да преформулират нагласите си към спазване на установения ред, се определя като достатъчно ефективно разрешение. Рискът от активизиране на наказанието в случай на нарушаване на толеранса на изпитателния срок ще е достатъчен стимул за подсъдимите да не престъпват закона и така напълно успешно ще се постигне и третата от целите на специалната превенция. Целите на генералната превенция, над дванайсет години след случая, също не оправдават ефективното изтърпяване на наказанието. Ето защо изпълнението на наложеното на всеки от подсъдимите наказание следва да се отложи с подходящ изпитателен срок.

При определяне на размера на изпитателния срок се отчетоха данните за степента на участие на всеки от подсъдимите. Така съдът намери, че за подсъдимите Р. и Т. Х. следва да бъде определен изпитателен срок от по четири години, а за М. Г. и Н. А. – от по три години. Намаленият с решението изпитателен срок на отложеното наказание на подсъдимия Т. е в предвидения в закона минимум и не се налага обсъждането му.

Решението следва да бъде отменено и в частта за определянето на едно общо най-тежко наказание на подсъдимата Н. А..

В обобщение на изложените съображения и на основание чл. 354, ал. 1, т. 2 и ал. 2, т. 3 НПК, Върховният касационен съд, второ наказателно отделение

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ Решение № 207 от 6 юни 2023 г., постановено по в.н.о.х.д. №

863/22 г. по описа на Софийския апелативен съд в частта, потвърждаваща осъждането на подсъдимата Н. Н. А. за престъпление по чл. 321, ал. 3, пр. 2, т. 2, вр. ал. 2, вр. ал.1 НК, като на основание чл. 24, ал. 1 НК я оправдава по това обвинение, и в частта за определеното ѝ общо най-тежко наказание.

ИЗМЕНЯ решението в санкционната му част като на основание чл. 66, ал. 1 НК ОТЛАГА изпълнението на наложените на подсъдимите наказания, както следва:

за подсъдимия Р. Е. Х. – с изпитателен срок от четири години
за подсъдимата Т. Е. Х. – с изпитателен срок от четири години
за подсъдимата М. Х. Г. - с изпитателен срок от три години
за подсъдимата Н. Н. А. - с изпитателен срок от три години.
ОСТАВЯ В СИЛА решението в останалата му част.

Решението не подлежи на обжалване и протестиране.

Председател:

Членове: 1.

2.